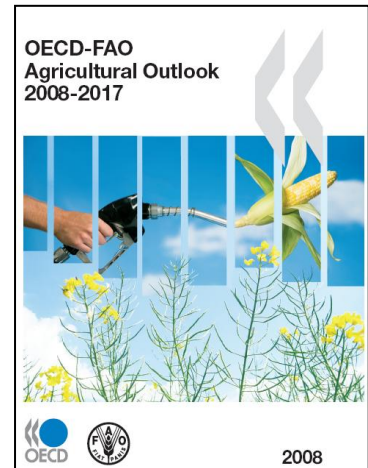

OECD-FAO Agricultural Outlook 2008-2017

Summary in Swedish

OECD-FAO:s jordbruksöversikt 2008-2017

Sammanfattning på svenska

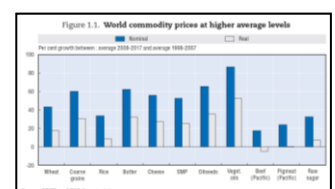
Detta är den fjortonde upplagan av OECD:s årliga jordbruksöversikt - *Agricultural Outlook* - och den fjärde som utarbetats i samverkan med FAO. Den innehåller en bedömning av utsikterna för jordbruksmarknaden på grundval av projektioner t.o.m. år 2017 för produktion, konsumtion, handel, lager och priser, främst med avseende på jordbruksprodukter i den tempererade klimatzonen. Projektionerna är baserade på specifika antaganden om globala makroekonomiska förhållanden, befolkningsökning, nationella jordbruks- och handelspolitiska program, produktionsteknisk utveckling och väderförhållanden. Det visas hur dessa marknader påverkas av ekonomiska utvecklingstendenser och av regeringarnas politik, och några av de risker och osäkerheter som kan påverka utfallen på marknaderna uppmärksammas särskilt.

Översikten täcker 41 länder och 19 regioner, däribland samtliga OECD-länder plus ett antal viktiga jordbruksproduktionsländer, som inte är OECD-medlemmar, som exempelvis Kina, Indien, Ryska federationen, Brasilien och Argentina.

VISSTE DU ATT produktionen av BRÄNSLEETANOL **trefaldigades** under perioden 2000-2007.

- Världsmarknadsreferenspriserna för nästan alla jordbruksprodukter, som omfattas av denna rapport, ligger ovanför tidigare rekordnivåer, åtminstone i absoluta tal. Detta kommer inte att bli bestående, och priserna kommer att sjunka successivt på grund av att några av faktorerna bakom den senare tidens höjningar är av tillfällig karaktär. Det finns dock starka skäl för antagandet att det numera också finns permanenta faktorer som pressar upp priserna och som dels kommer att hålla dem kvar på högre genomsnittsnivåer än tidigare, dels reducera den långsiktiga nedgången i reala termer. Oavsett om dessa fenomen är tillfälliga eller bestående, behöver lämpliga politiska åtgärder vidtas för livsmedelsproduktionens utveckling och för att de hungrandes och de fattigas behov ska kunna tillgodoses, varvid bägge dessa aspekter måste beaktas.
- Den dramatiska prisökningen sedan 2005-2006 är delvis resultatet av ogynnsamma väderförhållanden i världens viktigare spannmålsproducerande regioner, med spridningseffekter på gröda och boskap, som konkurrerar om samma mark. I en situation med begränsade förråd skulle dessa utvecklingstendenser ensamma ha utlöst kraftiga prisreaktioner. Sådana förhållanden är inget nytt; sådant har hänt förr, och priserna har gått ner så snart som normalare förhållanden råder och tillgången med tiden anpassas till efterfrågan. Vi finner här ingen orsak att betvivla att så åter kommer att ske inom de närmaste åren framöver.
- När priserna en gång har sjunkit från sina nuvarande toppnivåer, kommer de dock att på medellång sikt ligga kvar på högre genomsnittsnivåer än dem som har noterats under sistlidna tioårsperiod. De underliggande krafter som driver på tillgången till jordbruksprodukter (i stort sett produktivitetsförbättringar) kommer emellertid till slut att neutralisera de krafter som stimulerar efterfrågan efter livsmedel och djurfoder och driver på industrins behov, i synnerhet av biobränsleproduktion. Följaktligen kommer priserna att åter gå nedåt i absoluta tal, låt vara kanske inte så mycket som tidigare.
- På producentsidan förväntar sig *Outlook* att fortsatt avkastningsökning för spannmål kommer att vara en viktigare faktor än nya odlingsobjekt för spannmålstillgångens storlek. Sakta ökande avkastning av mejeri- och animalieproduktion stimulerar också ökningen av mjölk- och köttproduktionen. Ett grundläggande antagande i denna översikt är en viss förstärkning av US-dollar gentemot de flesta valutorna. I de länder som berörs av denna förändring kommer prisutvecklingen att stimulera produktionsökning. Sammantaget gynnar dessa faktorer den globala jordbruksproduktionens tillväxt, även om en del av denna drivkraft dämpas av de höga oljeprisernas tillgångsreducerande effekt i och med att produktionskostnaderna ökar.

Fig. 1.1. Varupriserna på högre genomsnittsnivåer i hela världen

- På konsumentensida är det ändrade matvanor, urbanisering, ekonomisk tillväxt och befolkningsökning som påverkar industriländernas livsmedels- och djurfodersefterfrågan. Globalt - och i absoluta tal - är det fortfarande livsmedel och bete som är de främsta efterfrågemotorerna inom jordbruket. Men ovanpå detta har nu ytterligare en börda lagts i form av snabbt ökande efterfrågan på råvaror till den expanderande bioenergisektorn. Även om ökningen av livsmedels- och djurfodersförbrukningen är större än efterfrågan på biobränsle, är denna den största nytilkomna efterfrågekällan på flera årtionden och en stark faktor som pressar jordbruksproduktpriserna upp.
- Till följd av denna dynamik i relationerna mellan tillgång och efterfrågan gör man i överblicken den bedömningen att råvarupriserna – i absoluta tal – på medellång sikt kommer att nå avsevärt högre medelvärden än de som varit rådande under de tio senaste åren. Om man jämför genomsnittsvärdena för perioden 2008-2017 med dem för perioden 1998-2007, kan nöt- och grisköttpriserna ligga ca 20 procent högre, råsocker och raffinerat socker med ca 30 procent, vete, majs och skummjörkspulver med 40 till 60 procent, smör och oljekakor med drygt 60 procent och vegetabiliska oljor med över 80 procent. Från denna högre nivå kommer priserna emellertid att åter vända nedåt i absoluta tal, om än i långsammare takt.
- Därtill kommer att priserna också kan komma att bli rörligare i framtiden än vad de tidigare har varit: Lagernivåerna förväntas inte bli återställda i märkbar grad under den av översikten omfattade perioden; efterfrågan blir mindre känslig för prisförändringar på odlarnivå allteftersom råvaruandelen på den slutliga matnotan krymper och industrins efterfrågan stiger; väderförhållandena och tillgången till jordbruksprodukter kan bli mer varierande med klimatförändringarna; och spekulationsdrivna, icke-rörelsedrivande investeringsfonder går in och ut på jordbrukets terminsbörser beroende på vinstutsikterna.
- Inom ramen för dessa övergripande förutsättningar kommer epicentret för jordbruket i världen att alltmer förskjutas från OECD i riktning mot utvecklingsländerna. Både konsumtion och produktion växer snabbare i utvecklingsländerna för alla produkter utom vete. År 2017 väntas dessa länder dominera produktionen och konsumtionen av de flesta råvaror, med undantag för grovfibrigt spannmål, ost och skummjörkspulver.
- Analoga förändringar pågår också i världshandelsmönstren. Importen växer mest i utvecklingsländerna, och en växande andel av denna ökning fångas upp av ökad export från andra tillväxtekonomier och från utvecklingsländer. Exportökningen i utvecklingsländerna är större, och ibland mycket större, för nästan alla produkter. Även om OECD-ländernas andel av världens

Fig. 1.2. Globalt stark tillväxt i världshandeln

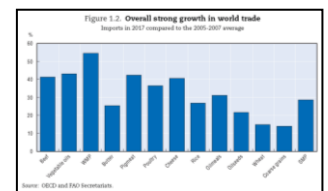
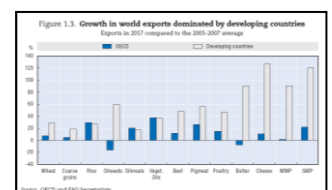

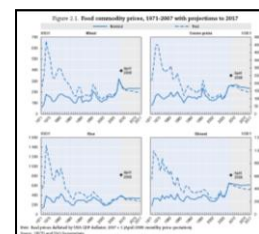
Fig. 1.3. Tillväxten i världens exporthandel dominerad av utvecklingsländerna

exporthandel krymper, fortsätter dock dessa länder att dominera exporthandeln i vete, grovfibrigt spannmål och samtliga mejeriprodukter.

- Höga priser är bra för somliga och dåliga för andra. De gynnar många kommersiella producenter i både industri- och utvecklingsländerna. Många jordbrukare i utvecklingsländerna är emellertid inte kopplade till marknaderna och kommer att dra föga eller ingen nytta av de nu rådande högre priserna. Men de fattiga - särskilt den fattiga stadsbefolkningen i de nettoimporterande utvecklingsländerna - kommer att drabbas hårdare. I flera låginkomstländer slukar de genomsnittliga matkostnaderna mer än 50 procent av inkomsterna, och de i denna översikt redovisade högre priserna kommer att leda till undernäring bland fler människor.
- För de minst utvecklade länderna, särskilt för dem som är beroende av livsmedelsimport, visar projektionerna sålunda en synnerligen förvärrad sårbarhet och osäker tillgång till livsmedel under en period av höga råvarupriser och kraftiga prisfluktuationer. Detta understryker vikten av att deras interna leveranskapacitet förbättras genom investeringar i undervisning, utbildning och rådgivningstjänster, forskning och utbildning samt materiell infrastruktur. Detta är ju åtgärder, vilkas effekter visar sig efter lång tid, varför det är viktigt att på kort sikt se till att varuhandeln fungerar effektivt så att tillgängliga varulager fördelas så smidigt som möjligt.
- I översikten vidhålls tidigare rekommendationer med avseende på jordbruks- och handelspolitik. Hur priserna på jordbruksvaror och livsmedel faktiskt utvecklas beror i hög grad på hur de framtida politiska utvecklingslinjerna konkretiseras. Ökat humanitärt bistånd behövs för att reducera de höga prisernas negativa effekter för de extremt fattiga, och detta skulle kunna genomföras utan några större återverkningar på marknaderna.
- Sådana effekter skulle dock vållas av politiskt beslutade handelsrestriktioner i form av exempelvis exportskatter och embargon. Sådana kan på kort sikt ge viss lättnad för inhemska konsumenter, men belasta inhemska producenter och begränsa deras leveransflexibilitet samt förvärpa osäkerheten på världens råvarumarknader. På liknande sätt skulle åtgärder för att skydda inhemska producenter av jordbruksprodukter genom införselrestriktioner lägga en börda på inhemska konsumenter; de skulle även begränsa tillväxtpotentialerna för producenter utomlands och därigenom hämma den välbehövliga ökningen av tillgången till jordbruksprodukter i hela världen.
- Politisk styrning och oljeprisets utveckling är två faktorer som i hög grad kommer att påverka framtidens efterfrågan på

Fig. 2.1. Matvarupriserna 1971–2007 med projektioner till 2017, USD per ton
OBS! Realpriserna nedjusterade med USA:s BNP-deflator 2007 = 1.

jordbruksråvaror för biobränsle. Förändringar med avseende på någon av dessa faktorer - eller utvecklingen av ny teknik - skulle också kunna få stora effekter på de projicerade världsmarknadspriserna på jordbruksprodukter och på tillgången på dem för livsmedels- och foderanvändning.

- På längre sikt gäller slutligen att tillgången till jordbruksprodukter står inför ökade osäkerhetsmoment och begränsningar av ny potentiell odlingsareal. Offentliga och privata investeringar i innovationer och ökad jordbruksproduktivitet, särskilt i utvecklingsländerna, skulle i hög grad förbättra tillgången genom att produktionsbasen därigenom kan breddas och riskerna för återkommande varuprisstopp minskas.

Den oavkortade publikationen kan läsas på www.agri-outlook.org

Det här sammandraget innehåller **StatLinks**, en tjänst som levererar Excel™ - filer från den utskrivna sidan!

© OECD/FAO 2008

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska. De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop/

Närmare upplysningar lämnas av *OECD Rights and Translation unit*,
Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org or by fax: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, F-75116 Paris, Frankrike

Besök vår nätplats www.oecd.org/rights/

